

БУЛАВІН

Леонід Анатолійович – академік НАН України, професор, завідувач кафедри молекулярної фізики фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СПІВПРАЦЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ТА НАН УКРАЇНИ

Вельмишановний Борисе Євгеновичу! Шановне зібрання! Сьогодні я хотів би поділитися з вами своїми думками стосовно співпраці Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Національної академії наук України. Ця співпраця відбувається як шляхом зарахування в штат КНУ імені Тараса Шевченка членів НАН України викладачами за сумісництвом, так і завдяки зусиллям Відділення цільової підготовки (ВЦП) НАН України. Уже понад чверть століття таке співробітництво офіційно затверджено угодами.

Як відомо, основними принципами співпраці Університету й Академії є втілення досягнень науки у навчальному процесі та підготовка фахівців для інститутів НАН України. З цією метою на викладацьку роботу до ВЦП залучаються провідні вчені Академії наук. Так, у 2013/14 навчальному році було залучено 165 співробітників НАН України, серед них 6 академіків та 11 членів-кореспондентів НАН України. Загалом вони матимуть більше ніж 15 000 годин педагогічного навантаження. Варто зауважити, що навантаження по Відділенню цільової підготовки не рівномірно розподілено за факультетами Університету. Звертає на себе увагу той факт, що за програмою ВЦП майже не представлено гуманітарні факультети. Заради об'єктивності слід сказати, що все ж таки чимало членів Академії наук із гуманітарних відділень читають лекції студентам Університету, але оформлені вони як сумісники Університету.

Коли ми говоримо про педагогічне навантаження, то маємо на увазі не лише лекції. Чимало співробітників Національної академії наук України працюють зі студентами при проведенні лабораторних робіт на базі інститутів НАН України. І тут їм велика вдячність, у першу чергу, від біологів Університету, оскільки саме завдяки співпраці з Академією наук студенти мають можливість проводити лабораторні роботи на базі Інсти-

туту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України за повного сприяння його директора академіка НАН України Сергія Васильовича Комісаренка та на базі Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України при безпосередній участі директора установи академіка НАН України Василя Федоровича Чехуна, а також в Інституті молекулярної біології та генетики за сприяння академіка НАН України Ганни Валентинівни Єльської.

Упродовж останніх 5 років спільними зусиллями вчених Університету та Академії щороку видається більш як 10 спільних підручників і монографій. Організуються спільні міжнародні наукові конференції. Так, у травні цього року Університет разом з Інститутом теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України та Інститутом проблем безпеки АЕС НАН України готують проведення VI Міжнародної конференції «Фізика рідин: сучасні проблеми», в якій попередньо погодилися взяти участь науковці з 36 країн світу. Студенти і аспіранти Університету мають змогу стати учасниками конкурсів молодих учених, які організовує НАН України, та часто здобувають у них перемогу.

Значну роль у роботі Відділення цільової підготовки відіграють академіки НАН України Анатолій Михайлович Самойленко, Микола Григорович Жулинський, Ярослав Борисович Блюм, а також члени-кореспонденти НАН України Віталій Іванович Кальченко, Сергій Олексійович Костерін, Михайло Якович Валах.

Така взаємодія приводить до того, що частина випускників Університету після завершення навчання вступає до аспірантури або працевлаштовується в академічні інститути. Так, минулого року 56 випускників Університету обрали для подальшої роботи Академію наук. Цікаво, що серед них 33 випускники були біологами, 8 — фізиками, 5 — закінчили механіко-математичний факультет і по 3 випускники були з радіофізичного, хімічного і геологічного факультетів. Для того, аби простежити кореляцію між показниками педагогічного наванта-

ження по ВЦП на різних факультетах та кількістю випускників, які працевлаштовуються в Академію, скажу, що найбільшу кількість годин по ВЦП має ННЦ «Інститут біології» КНУ імені Тараса Шевченка (більш як 5000 годин), а найбільша кількість працевлаштованих в академічні інститути випускників — це біологи. Друге місце за педагогічним навантаженням по ВЦП посідає фізичний факультет (близько 4 000 годин) і, відповідно, маємо друге місце з працевлаштування. На третьому місці (понад 2500 годин) — механіко-математичний факультет і факультет кібернетики — відповідно, 3-тє місце за працевлаштуванням. Четверту сходинку посідає геологічний факультет (приблизно 1800 годин) — троє працевлаштованих. Як бачите, є чітка кореляція між тим, скільки праці вкладає Академія наук у студентське навчання, і тим, скільки випускників Університету потім стають співробітниками академічних інститутів.

Проте що ж буде цього року? Чи зможуть випускники Університету працевлаштуватися в НАН України? Поки що всі вакансії в інститутах «заморожені». Зрозуміло, що ці випускники спробують працевлаштуватися в інших державах. Хотілося б, щоб Кабінет Міністрів України звернув увагу на цю проблему і прийняв рішення про можливість працевлаштування випускників. Не така ми вже багата країна, аби безкоштовно готувати спеціалістів для інших держав, у тому числі й сусідніх.

Відділення цільової підготовки веде пошук нових шляхів поліпшення співпраці Університету та Академії. Так, на засіданні вченої ради ВЦП, до складу якої, до речі, входять 7 представників НАН України та 7 представників Університету, було запропоновано підготувати цикл лекцій академіків-природничиків для студентів гуманітарних факультетів і, відповідно, академіків-гуманітаріїв — для студентів природничих факультетів.

Нещодавно ВЦП оголосило конкурс науково-дослідних проектів на 2014–2015 рр. за напрямками: фізика, хімія, біологія, науки про Землю, математика та гуманітарні науки. На сьогодні вже надійшло більше сотні таких про-

ектів. Кошти на проведення досліджень Академія і Університет виділили на паритетних засадах. Співробітники ВЦП щиро вдячні Борису Євгеновичу Патону та Леоніду Васильовичу Губерському за те, що в цей непростий час вони знайшли гроші на проведення оголошеного конкурсу. У кожному з надісланих на конкурс проектів співкерівниками є один учений з НАН України та один учений з КНУ імені

Тараса Шевченка. Обов'язковою умовою виконання таких проектів є участь у них студентів та аспірантів Університету. На нашу думку, такий пілотний проект на новій основі дасть випускникам Київського національного університету імені Тараса Шевченка мотивацію для продовження своїх досліджень саме в інститутах Національної академії наук України.

Дякую за увагу.